

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructorii Conscientiæ R. P. F. Lvdovici Lopez Ordinis Prædicatorvm ...

In qua reliquæ materiæ quæ ad Instructionem Conscientiæ pertinent ex
Orthodoxis Ecclesiæ iudiciis & scholasticorum Theologorum, tum
Iurisconsultorum resolutionibus scitu perutiles latè & copiosè disputantur

López, Luys

Lvgdvni, 1588

An in venditione possessionis emphiteuticæ, aut censui hypothecatæ
dominus directus possit exigere laudemium. Cap. LXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41259

contractu emphyteutico dominus directus preter fructus accipiat.

n Syluest. verbo, seu dum. q. 30. ¶ Secundò vt illud prædium non sit effectum melius seu melioratum ab emphyteuta iuxta Syluest. ¶ Quod verum est quoad partem fructuum, qui ex melioratione capiuntur, & quoad alios quæ sine illa perciperentur, quia tunc dominus directus non poterit capere fructus ex prædio sic meliorato.

¶ Tertium quod emphyteuta dominium vile emphyteutis gratis, aut ferè gratis obtinuerit à domino directo vt communiter feudatarius solet obtinere: nam si ille emphyteuta, seu feudatarius obtinenda sua vtilia illa dominia magnam summam pecuniæ soluit, non potest tunc directus dominus capere fructus sibi saltem quando pretio, siue responsio pro eis soluenda longè minor est fructuum valore, quia ita tenet communis opinio, & An. verbo feudatarius §. 33. Syluest. eodem §. 10. Maior. in 4. dist. 15. quæst. 31. Sed tanto plus tunc ex fructibus retineri poterit, quam to minus pretium iusto dominus vtilis do-

o arg. l. que de to. ta. ff. de rei vendi. cap. Pastoralis. mino directo dedit, ¶ §. Item cum totum de officio delegati. ¶ An etiam ex contractu census possit emptor recuperare fructuum dubitatur. Sed respondetur, quod hoc incertum est, & caret labe vsuræ, si census sit emptus iuxta conditiones Martini. 5. & præsertim Pij. 5. in suo proprio motu, scilicet quod fiat numerata pecunia, & iusto pretio recuperabili ex parte emptoris quod constituatur super rem immobilem, determinatam, & fructiferam, quæ pro rem pra, vel inutili facta cesset census, & quod non fecerit laudemium, & cætera. Vide ibi, vide Martinum. 5. & Celixtum. 3. in extranagant. de emptione & vendit. & quæuis alij aliter in his conditionibus census varianerunt sed tamen tales census iuxta regulas istorum pontificum & ab eis conditiones positas sunt regnandi vt cesset feudatum & careant labe vsuræ, & iniustitiæ, vel ne in forma exteriori usurarij reputentur aut iniusti.

¶ An in venditione possessionis emphyteuticæ, aut census hypothecate dominus directus possit exigere laudemium.

C. A. P. LXIX.

Q. 1. ¶ Quoniam de pœnis, quæ in contractibus solent apponi, & de cõditionibus, quæ in illis, & in mutuo pœ-

sunt annecti, quia quaedam earum vsure effigiem possunt inducere, cepimus edicere iam pergimus ultra hic insuper inquirendo, an sicut in emphiteusi excepto vbi alienatio est necessaria emphiteusis, vt in dotatione filiae & dotatione propter nuptias, soluendum est laudemium in alienatione possessionis emphiteuticæ, si contractus census possit iniri cū pacto quod emptor census, id est, censuarius receperit annuales pensiones, possit exigere à censualista pendente censum laudemium, id est aliquotā partē pretij possessionis hypothecaræ censui pro eo quod præstat consensum ad vendendum, vel alienandū talem hypothecam. Et quidem quæstio est quæ patitur controuersiam.

¶ Nam Pius quintus suo proprio motu super creandis censibus interdicit in censibus apponi pactum soluendi tale laudemium, id est. 50. partem pretij, neque aliquid aliud pro alienatione hypothecæ census, sed tantum ibi cauet, quod cum vendenda sit à censualista requiratur censuarius per mensem ante: & denunciatur ei conditiones venditionis.

¶ Pro hac parte negatiua astat Sotus; a. quod licet non sit iniquum apponere conditionem in censu, quod venditor bona illa supra quæ statutus est census, absque facultate censuarij assignare non possit, quia alias in possessorem alium minus iurum talis hypotheca alienari posset cum dispendio non modico censuarij, at verò quod censuarius, quia concedit facultatem talem hypothecam vendendi, accipiat partem pretij iniquum est inquit. Et probatur quia si id licet in emphiteusi, est propter ea, quod recipiens pensionem emphiteuticam dominus est directus hypothecæ emphiteuticæ. Vnde sicut ex propria re accipit partem pretij alienationis. ¶ At verò secundum Sotum censuarius non est dominus hypothecæ censualis. Vnde pro eius alienatione nō potest laudemium, id est aliquam partē pretij exigere. Sed addit Sotus, quod si iure particulari regni permittitur, nihil obloqui audeat.

¶ Sed in contrarium esse videtur lex regni laudemium in censibus posse exigere indulgens, & in dōtationibus, & in additionibus. Vbi ait quod licet laudemium in hypothecis pro dotatione rei emphiteuticæ non teneatur tolli in consuetudine, secundum Iasonem, huiusmodi tamen in II. Pars. F. L. Lopez instr. Consc. quo

quota quæ debetur pro venditione rei emphiteuticæ, vel censualis tam in foro conscientiarum, quam in foro exteriori iuste debetur, quia sunt pars pretij, pro quo ille res datur in emphiteusim, vel hypothecata censui.

¶ Igitur pro resolutione quæstionis statuitur prima conclusio, etiam si non esset receptus proprius motus Pij quinti de creandis censibus in foro exteriori, in conscientia iam non licet accipere laudemium pro concedenda alienatione hypothecæ, seu possessionis censualis. Hæc conclusio est Soti loco citato, est etiam Nauarri ^c referentis proprium motum Pij quinti qui incipit, cum omnis, ^{Sum. Lat. cap. 17. nu. 235.} Aduertens illa verba Papæ vbi ait, quia volumus rem ipsam semper, & libere, ac sine solutione laudemij, seu quinquagesimæ, aut alterius quantitaris, vel rei, tam inter vivos, quam in vltima voluntate alienari recantat palinodiam dicens quod loco illius conditionis, quam de laudemio, & vigesima, & quadragesima parte pretij, quam in Hispania licitam esse dixerat in commentario, capite decimo quarto, quæstione tertia, subiicit extrauagantem quæ ille nunquam satis laudatus Pius quintus promulgauit. Et iam multipliciter probat primò, quia Papa supra contractus non tutos in conscientia rite pronuntiat. At hic contractus cum ista conditione exigendi laudemium in censibus redimibilibus non videbatur satis tutus in conscientia: ergo potuit Papa per suam extrauagantem talem conditionem reprobare.

¶ Secundò patet, quia hic de hypotheca, quæ est res censualistæ, aut ei fructificans (vt Sotus ait) illud laudemium tãquam de re aliena susciperetur: cum solum fuerit hypothecata ad pensionem, annualem census.

¶ Tertiò patet, quia ista conditio de exigendo laudemij videtur præ se ferre effigiem vsuræ, quia toties posset ista hypothecalis possessio alienari, & vendi, totiesque pro inde ex his venditionibus laudemium peti, vt tandem tota quantitas laudemiorum toties exactorum in tantum excreset vt iam præter pensiones annuales, & censuales perceptas suum capitale pretium, quod dedit emens censum, recuperasse videatur, videaturque proinde stare ista conditione quod fuisset non emptio census, sed mutuum virtuale, quia in aliquo casu per hanc viam manet apud

apud emptorem census facultas ultra pensiones annuas perceptas recuperandi capitale datum pro censu.

¶ Et quia hæc perstat ratio non videtur bene dictum à Iosepho in suis floribus quod si augeatur pretium poterit peti laudemium, quia inquit iam per istud maius pretium impensum recompensatur grauumen exigendi laudemium impositum, sed præterquam quod hoc in foro exteriori vbi dicitur talis proprius motus receptus, censetur in fraudem proprii motus fuisse intentatum, scandalum ingereret Licet fortè in censu perpetuo & irredimibili sententia Iosephi locum habere possit, vbi minor est species vsuræ, quia prædictus proprius motus attentè inspectus de solo censu redimibili ni fallor videtur loqui, quamuis neque hoc pro certo ausim asserere, quia Nauar. d. Nauar. in vtroque censu siue perpetuo, vel temporario ostendit istam conditionem de non exigendo laudemium esse seruandam. Quare per hanc extrauagantem Pij. 5. ius civile concedens facultatem exigendi laudemium videtur esse correctum. *Sum. Lat. num. 232.*

¶ Proinde si census institutus est cum conditione laudemium exigendi, si sic institutus est ante extrauagantem Pij. 5. si referatur ad censuram Theologorum, vt decernit Pius quintus ibi ad hanc normam in posterum corrigendam puto, quia stante iam hac determinatione pontificis iniquum est in conscientia ei non obtemperare.

¶ An mutuans ratione expensarum vel periculi probabilis recuperando debitum mutuum possit exigere aliquid ultra sortem, latè, & exquisitè contra Metinam Complutensem disputatur.

C A P. L X X.

I Am de expensis an ratione expensarum liceat mutuanti conuenire cum mutuuario, quando verisimiliter timentur expensæ, vt aliquid persoluat ultra sortem, quæ a Sotus de iustitia & iure. lib. 6. se seruari indemnem. Huic quæstioni facit satis Sotus. 2. 4. art. 1. Respondet ergo quod quatenus ad expensas res attinet nõ est du